

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.810/2023/7.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2024. március 6. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette következő

ítéletet:

Az üzletszerűen elkövetett vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2023. október 17. napján kihirdetett 7.B.257/2022/50. számú ítéletének a fellebbezéssel érintett Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottakra vonatkozó részét megváltoztatja.

Terhelt1 I. rendű vádlott korrupciós bűncselekményének minősítése helyesen: 4 rendbeli vesztegetés elfogadásának büntette, melyből 2 rendbelit folytatólagosan követett el (I., III. tényállási pontok).

Terhelt2 II. rendű vádlott a terhére rótt vesztegetés büntetét folytatólagosan követte el.

Terhelt1 I. rendű vádlott szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét 4 (négy) évre felemeli.

Terhelt2 II. rendű vádlottal szemben alkalmazott megrovás intézkedést 1 (egy) év próbára bocsátás intézkedésre súlyosítja. Az ítéltábla figyelmezteti Terhelt2 II. rendű vádlottat, hogy a próbára bocsátás intézkedéssel az ítéltábla nem szabott ki büntetést, magát a büntetés kiszabását halasztja el 1 (egy) év időtartamra. Ha a próbaidő alatt valamilyen bűncselekményt elkövet, akkor a bíróság a próbára bocsátást megszünteti és büntetést szab ki, míg, ha eredményesen, azaz újabb bűncselekmény elkövetése nélkül eltelik, jelen büntetőeljárás büntetés kiszabása nélkül lezárul.

Egyebekben az elsőfokú ítélet jelzett részét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 8.400 (nyolcezer-négyszáz) forint Terhelt2 II. rendű vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az első fokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a fenti számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat 4 rb. vesztegetés elfogadásának büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont második fordulat], 4 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), melyből 2 rendbeli folytatólagosan követett el, továbbá folytatólagosan, társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont] miatt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a végrehajtási fokozatot börtönben állapította meg, melyből feltételes szabadságra legkorábban a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követően bocsátható. A bíróság a vádlottal szemben 51 000 forintra vagyonekobzást rendelt el.

Terhelt2 II. r. vádlottat vesztegetés büntette [Btk. 290. § (1) bekezdés], folytatólagosan, felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), valamint folytatólagosan társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont] miatt megrovásban részesítette.

III. r. vádlottat vesztegetés büntette [Btk. 290. § (1) bekezdés], valamint folytatólagosan felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) halmazati büntetésül 5 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. A kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a végrehajtási fokozatot börtönben jelölte meg, mely szabadságvesztésből feltételes szabadságra a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható. III. r. vádlottal szemben 15 565 forintra vagyonekobzást rendelt el.

Horváthé IV. r. vádlottat vesztegetés büntette [Btk. 290. § (1) bekezdés], valamint felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 5 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette. A kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a végrehajtási fokozatot börtönben állapította meg, melyből feltételes szabadságra a vádlott a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható. IV. r. vádlottal szemben 16 306 forintra vagyonekobzást rendelt el.

V. r. vádlottat vesztegetés büntette [Btk. 290. § (1) bekezdés], valamint felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 5 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette. A kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a végrehajtási fokozatot börtönben határozta meg, melyből feltételes szabadságra a vádlott a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről.

Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottakat kötelezte 138 764 forint kártérítés, valamint járulékai megfizetésére, továbbá a vádlottakat felmerülés arányában kötelezte a bűnügyi költség megfizetésére.

[2] A fenti ítélet ellen az ügyész Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak terhére súlyosításért, Terhelt1 I. r. vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, pénzbüntetés, illetve közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása, míg Terhelt2 II. r. vádlottal szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést. Az ítélet ellen Terhelt1 I. r. vádlott védője is fellebbezéssel élt I. r. vádlott felmentése érdekében.

Az elsőfokú ítélet III. r., IV. r. és V. r. vádlottak tekintetében első fokon jogerőre emelkedett.

[3] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.434/2023/2. számú átiratában a Terhelt1 I. r. vádlottal szemben a pénzbüntetés kiszabása érdekében bejelentett ügyészi fellebbezést visszavonta, egyebekben pedig Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta, és azt az alábbiakkal egészítette ki. A Nyíregyházi Törvényszék a bizonyítási eljárást a büntetőeljárási szabályokat betartva folytatta le, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyítékokat a szükséges körben beszerezte, azokat megvizsgálta, azonban tényállása részben megalapozatlan. E részbeni megalapozatlanság azonban a büntetőeljárásról szóló 1997. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtakra figyelemmel az ügyiratok tartalma alapján kiküszöbölhető. Így szükséges feltüntetni azt, hogy a kifizetések alapjául szolgáló jelenléti íveket Terhelt1 I. r. vádlott mikor adta le a polgármesteri hivatalban, továbbá azt, hogy Terhelt2 II. r., III. r., IV. r. és V. r. vádlottak részére a bérkifizetés mely időpontokban történt. Egyebekben a tényállás megalapozott, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, a bűnösségre vont következtetés helyes, azonban a vesztegetési cselekmények minősítése pontosításra szorul. Így szükséges megjelölni a történeti tényállás I. pontjában írott vesztegetés esetében, hogy a cselekmény folytatólagosnak is minősül, mely érinti mindkét fellebbezéssel érintett vádlottat. Szükséges továbbá annak a másodfokú bíróság általi megállapítása is, hogy a Terhelt1 I. r. vádlott terhére rótt folytatólagosan, társtettesként elkövetett csalás büntette a II. és III. tényállási pontban szereplő csalási magatartásokat is magába foglalja, az azonos sértett sérelmére üzletszerűen elkövetett cselekmény miatt, így az I. r. vádlott esetében a történeti tényállás I. pontjában írt 138 764 forint káron kívül a II. és III. tényállási pontban írott 16 306 forint, illetve 15 565 forint kárérték is megállapítható. A védelmi fellebbezés eredményes nem lehet, mert az a bíróság mérlegelő tevékenységét támadja. A büntetés súlyosbítása körében kifejtette, hogy a bűncselekmény elkövetését tagadó, megbánást nem tanúsító Terhelt1 I. r. vádlottal szemben a többszörös halmazatban megvalósított cselekmények miatt végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása indokolt, és mellékbüntetésként közügyektől eltiltás. Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában alkalmazott megrovás az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához mérten aránytalan, ezért indokolt vele szemben a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés alkalmazása. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét oly módon változtassa meg, hogy Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában állapítsa meg, hogy a 4 rendbeli vesztegetés elfogadásának büntetéből 2 rendbelit folytatólagosan követett el, továbbá, hogy a folytatólagosan társtettesként elkövetett csalás büntetével összesen 170 635 forint kárt okozott Petneháza Község Önkormányzatának. I. r. vádlottal szemben mellőzze a büntetés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést, egyben a kiszabott szabadságvesztést magasabb tartamban szabja ki, mellékbüntetésül a közügyek gyakorlásától tiltsa el, mondja ki, hogy a vádlott a szabadságvesztésből a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Állapítsa meg, hogy Terhelt2 II. r. vádlott a vesztegetés büntetét folytatólagosan követte el, vele szemben börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztést szabjon ki, melynek végrehajtását próbaidőre függessze fel azzal, hogy az esetleges végrehajtás esetén II. r. vádlott a büntetés kétharmad részének, de legkorábban három hónap kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[4] Terhelt1 I. r. vádlott védője előkészítő iratában I. r. vádlott felmentését indítványozta arra hivatkozással, hogy a rá terhelő vallomást tevő személyek szavahihetősége megdőlt, és az eljárás során minden kétséget kizáróan nem lehetett azt igazolni, hogy a

vádolt-társak milyen címen adtak pénzt Terhelt1 I. r. vádlottnak. Egyebekben I. r. vádlott életvitele elnehezült, periratokkal igazolt, hogy stroke-on esett át.

[5] A Debreceni Ítéltábla a Be. 599. §-a szerinti nyilvános ülésen bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 590. § (9) bekezdése alapján kizárólag a fellebbezéssel érintett Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak vonatkozásában. A nyilvános ülésen – melyen az ügyész nem vett részt – Terhelt1 I. r. vádlott védője felmentésre irányuló fellebbezését és annak indokait az írásbeli beadványával egyezően fenntartotta, míg Terhelt2 II. r. vádlott védője az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta arra hivatkozással, hogy a vádlott vallomása alapján lehetett a bűncselekményt felderíteni, a vádlott rendezett körülmények között él.

[6] A bejelentett jogorvoslatra tekintettel a felülbírálat Terhelt1 I. rendű vádlott esetében teljeskörű volt, azaz a Be. 590. § (2) bekezdése szerint az ítéltábla vizsgálta az elsőfokú ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, továbbá az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását tekintet nélkül arra, hogy ki milyen okból fellebbezett. Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában a korlátozott felülbírálat szabályai érvényesültek tekintettel arra, hogy a Be. 590. § (10) bekezdése ránézve nem volt irányadó, mert a két vádlott cselekvősege bár ugyanazon történeti tényálláshoz kapcsolódott, de különböző törvényi tényállásba ütközött.

[7] Megállapította az ítéltábla, hogy a Nyíregyházi Törvényszék az eljárási szabályokat megtartva folytatta le a bizonyítási eljárást, annak során sem abszolút, sem relatív eljárási hibát nem vétett, bizonyítási eljárása törvényes volt és a szükséges körre kiterjedt.

[8] A felmentésre irányuló fellebbezés nem alapos.

[9] A védelmi fellebbezés – bár arra konkrétan nem hivatkozott – az elsőfokú bíróság ténymegállapítását vitatva kívánta a felmentést elérni. A tényállás felülvizsgálata körében az ítéltábla azt állapította meg, hogy – az ügyészi átiratban írtak szerinti pontatlansággal együtt – az elsőfokú bíróság a tényállást alapvetően megalapozottan rögzítette. A vádhatóság által hivatkozott részbeni megalapozatlanság a másodfokú eljárás során a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint az ügyiratok tartalma alapján kiküszöbölhető.

- Terhelt1 I. r. vádlott a 2018. szeptemberi jelenléti ívet 2018. október 1. napján, a 2018. októberi jelenléti ívet 2018. november 5. napján, a 2018. novemberi jelenléti ívet 2018. december 1. napján, a 2018. decemberi jelenléti ívet 2019. január 2. napján, míg a 2019. januári jelenléti ívet 2019. február 1. napján adta le a polgármesteri hivatalban. (A 2020. december 3. napján kelt hivatalos feljegyzés szerint.)

- Terhelt2 II. r., III. r., IV. r. és V. r. vádlottak részére a bérkifizetés átutalással, a 2018. szeptemberi bér vonatkozásában 2018. október 2. napján, a 2018. októberi bér vonatkozásában 2018. október 31. napján, a 2018. novemberi bér vonatkozásában 2018. december 4. napján, a 2018. decemberi bér vonatkozásában 2019. január 3. napján, míg a

2019. januári bér vonatkozásában 2019. február 4. napján történt (nyomozási irat 229. oldalon lévő önkormányzati tájékoztatás).

- Terhelt1 I. r. vádlott a történeti tényállás I., II. és III. pontjaiban szereplő cselekményeivel összesen 170 635 forint kárt okozott egyéb érdekelt1 sértettnek.

[10] Az így kiegészített tényállás minden tekintetben megalapozott, az a felülbírálat során a másodfokú bíróság számára is iránymű volt.

[11] A Nyíregyházi Törvényszék, mint ténybíróság - a fentiekben kiegészített - tényállást a bizonyítékokkal összhangban állapította meg. Indokolási kötelezettségének eleget téve kellő mértékben megindokolta azt, hogy a tényállás megállapításánál mely bizonyítékokat milyen okból fogadott el. Kétségtelen, hogy Terhelt1 I. r. vádlott tagadásával szemben állt a vádlott-társak terhelő vallomása, de ezen kívül tanúvallomás, illetve telefonbeszélgetés adata is bizonyítékul szolgált a tényállás megállapítása során.

[12] Büntetőeljárásunk rendszerében a ténymegállapító tevékenység alapvetően az elsőfokú bíróság dolga, a bizonyítékokat közvetlenül az elsőfokú bíróság vizsgálja meg, melynek során tipikus, hogy a különböző bizonyítékok nem mindig felelnek meg egymásnak, tartalmuk gyakran eltér, sőt ellentmondónak is tekinthető. Jelen ügyben is az I. r. vádlott védekezésével szemben fentebb megjelölt egyéb bizonyítékok álltak rendelkezésre. A Nyíregyházi Törvényszék e bizonyítékok közül Terhelt1 I. r. vádlott védekezését vetette el, és az egyéb bizonyítékokat fogadta el, melyek tekintetében indokolási kötelezettségét teljesítette. A bizonyítékok értékelése során logikai hibát nem vétett, az ítéltábla is osztotta azon nézetét, hogy az I. r. vádlott védekezésével szemben a vádlott-társi terhelő vallomásokra, de akár tanúl vagy tanúk vallomásaira tekintettel, és az egyéb okirati bizonyítékokra is figyelemmel meg lehetett állapítani, hogy Terhelt1 I. r. vádlott jogtalanul a munkáltatással összefüggésben vett át különböző pénzüsszegeket a terhel-társaitól. A bizonyítás e körben nem csak teljes, de törvényes is volt, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, ilyenkor a másodfokú bíróság eltérően nem értékelheti a bizonyítékokat, és a tényállás megalapozottságára figyelemmel ahhoz minden tekintetben kötve van. Így a védelmi fellebbezés eredményre nem vezethetett.

[13] A fenti tényállásból a vádlottak bűnösségére vont következtetés helyes, azonban a cselekmény jogi minősítése kisebb pontosításra szorul.

[14] Terhelt1 I. r. vádlott marasztalása a 4 rb. vesztegetés elfogadásának büntetében helyes, mert a történeti tényállás I., II., III. és IV. pontjaiban írt vádlotti magatartás e bűncselekmény törvényi tényállásába ütközik. Ugyanakkor helyesen hívta fel a vádhatóság a figyelmet arra, hogy a történeti tényállás I. és III. pontjaiban szereplő elkövetés során egyaránt négy alkalommal vett át pénzt Terhelt1 I. r. vádlott az ott írt Terhelt2 II. r., illetve III. r. vádlottaktól, így a folytatólágosság feltételei fennállnak. A Btk. 6. § (2) bekezdése értelmében nem bűnhalmazat, hanem folytatólágosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt egységes elhatározással azonos sértett sérelmére rövid időközönként többször követ el. Jelen ügyben e fenti feltételek megvalósultak, ezért az ítéltábla kimondta, hogy Terhelt1 I. r. vádlott korrupciós bűncselekményéből 2 rendbelit folytatólágosan valósított meg.

[15] Terhelt2 II. r. vádlott esetében a folytatólagosság fenti feltételei ugyancsak fennállnak, ezért határozatában az ítéltábla ezt is rögzítette, figyelemmel a Be. 590. § (5) bekezdés c) pontjában írtakra, mivel a korlátozott felülbírálat esetében a minősítés helyessége szintén vizsgálendő.

[16] A kiszabott szankciók súlyosítását célzó ügyészi indítvány részben alapos.

[17] Az ítéltábla helyesnek értékelte azt a vádhatósági álláspontot, mely szerint a vádlottak által megvalósított cselekmény jellege és rendbelisége – különösen Terhelt1 I. r. vádlott esetében – a büntetés súlyosítását teszi indokolttá. Azt kellett I. r. vádlott esetében eldönteni, hogy indokolt-e vele szemben a bűncselekmények elkövetésétől közel 6 év elteltével a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés alkalmazása. E kérdésben az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját fogadta el. A Nyíregyházi Törvényszék által megállapított enyhítő körülmények, valamint a további időmúlásra és a vádlott egészségi állapotára is figyelemmel az ítéltábla is alkalmazhatónak találta a büntetés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés alkalmazását, azonban a próbaidőt – a hatásosabb visszatartó erő érdekében - a rendelkező részben írt tartamra meghosszabbította.

[18] A végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabásakor alkotmányos követelmény annak hivatalbóli vizsgálata, hogy van-e lehetőség a vádlott vonatkozásában az előzetes bírói mentesítés alkalmazásának [8/2015. (IV.17.) AB határozat]. Figyelemmel arra, hogy jelen eljárásban már a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztése is különös méltánylás eredménye volt, az ítéltábla nem látott lehetőséget arra, hogy Terhelt1 I. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítse, ennek alkalmazásával ugyanis a szankció súlytalanná vált volna, és alkalmatlan a büntetés céljának eléréséhez.

[19] Terhelt2 II. r. vádlott esetében az elsőfokú bíróság megrovás intézkedést alkalmazott. Az ítélet [65] bekezdésében írt indokolásában hivatkozott a Btk. 290. § (5) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a büntetés korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető a vesztegetés büntettének elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

[20] Az elsőfokú bíróság e bűncselekmény tekintetében a fenti törvényhelyre helyesen hivatkozott, azonban e szankció meghatározásánál nem vette figyelembe, hogy a büntetőjogi felelősségét – helyesen - hamis magánokirat felhasználásának vétségében és folytatólagosan, társtettesként elkövetett csalás büntettében is kimondta. Önmagában e bűncselekmények miatt sem tekinthető törvénysértő szankciónak a megrovás alkalmazása, ugyanakkor az ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy Terhelt2 II. r. vádlottal szemben elegendő a megrovás alkalmazása, mivel a cselekménye az elbíráláskor már nem veszélyes vagy olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy az e törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása szükségtelen.

[21] Erre figyelemmel az ítéltábla – még mindig intézkedést alkalmazva – e vádlottal szemben a Btk. 65. § (1) bekezdése szerinti próbára bocsátást alkalmazta, azaz magát a büntetés kiszabását halasztotta el meghatározott próbaidőre, mert úgy értékelte, hogy

a büntetés célja ezen intézkedés alkalmazásával is elérhető. A próbaidő tartamát a Btk. 65. § (3) bekezdése alapján 1 évben határozta meg.

[22] A fentiekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla a Nyíregyházi Törvényszék ítéletét a fenti körben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[23] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése alapján megállapította, és a Be. 674. § (1) bekezdése alapján rendelkezett annak viseléséről.

[24] A jelen határozat elleni fellebbezést a Be. 615. § (5) bekezdése kizárja.

Debrecen, 2024. március 6.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Toma Attila sk. előadó bíró, Dr. Nagy Éva sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 7.B.257/2022/50. számú ítélete a fellebbezéssel érintett Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott vonatkozásában a Debreceni Ítéltábla Bf.II.810/2023/7. számú másodfokú határozatában írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2024. március 6.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke